

Bijlage Rundveebedrijven: verschillende maatregelen (BBT)

Vaak wordt verwezen naar een first flush systeem om perssappen en geconcentreerde fracties van de kuilplaat op te vangen. Hierbij een woordje uitleg.

Je moet weten dat zo'n systeem alleen niet volstaat om te voldoen aan de lozingsvoorwaarden, volgens de milieuvergunning van je bedrijf. Daarvoor zijn andere technieken ook van belang:

- Beperken van de sapverliezen.
- Vervuiling van de run-off van de kuilplaat (door regenwater) beperken. Run-off van de bestaande kuilplaat kan beperkt worden door de volgende handelingen:
 - de kuilplaat proper houden door schoonvegen.
 - de kuil na elk gebruik goed afsluiten.
- Perssappen en first flush van de kuilplaat opvangen en uitrijden op het land.
- Afvalwater dat mestdeeltjes bevat opvangen en uitrijden op het land.
- Melkspoelwater opvangen in de mestkelder.
- Afvalwater dat **geen** mestdeeltjes bevat, lozen op riool (enkel conform vergunning).
- Afvalwater dat **geen** mestdeeltjes bevat, biologisch zuiveren en lozen op oppervlaktewater.
- Gebruik maken van fosforvrije reinigingsproducten voor het reinigen van de melkwinningsapparatuur.
- Verdunde fractie van de run-off van de kuilplaat en run-off van niet met mest bevuilde materialen beregenen op de weide.
- Verdunde fractie van de run-off van de kuilplaat en run-off van niet met mest bevuilde materialen vertraagd en biologisch gezuiverd (bv rietmoeras) afvoeren naar het oppervlaktewater.
- Verdunde fractie van de run-off van de kuilplaat en run-off van niet met mest bevuilde materialen laten infiltreren.

Al deze technieken worden beschreven op volgend webadres:

<https://ibbt.emis.vito.be/content/afvalwater>

Je hebt als exploitant zelf de keuze om te bepalen welke techniek of combinatie van technieken je wil toepassen, zolang er maar aan de lozingswaarden voor het bedrijf wordt voldaan.

Let op: Je dient bij het toepassen van bepaalde technieken ook rekening te houden met eventuele omgevingsvergunningen (incl. stedenbouwkundige voorwaarden)

Perssappen en first flush van de kuilplaat opvangen

Het is belangrijk om maximaal **sapverliezen te beperken**, zowel voor de voedingswaarde van het voeder als om vervuiling tegen te gaan, door:

- het voeder in te kuilen bij ideale weersomstandigheden (geen regenweer);
- het voeder in te kuilen bij een voldoende drogestofgehalte (streefdoel ds +27%);
- vochtig voeder vooraf te persen
- een absorberende onderlaag te voorzien die vrijgekomen sappen vasthoudt (zie verder).

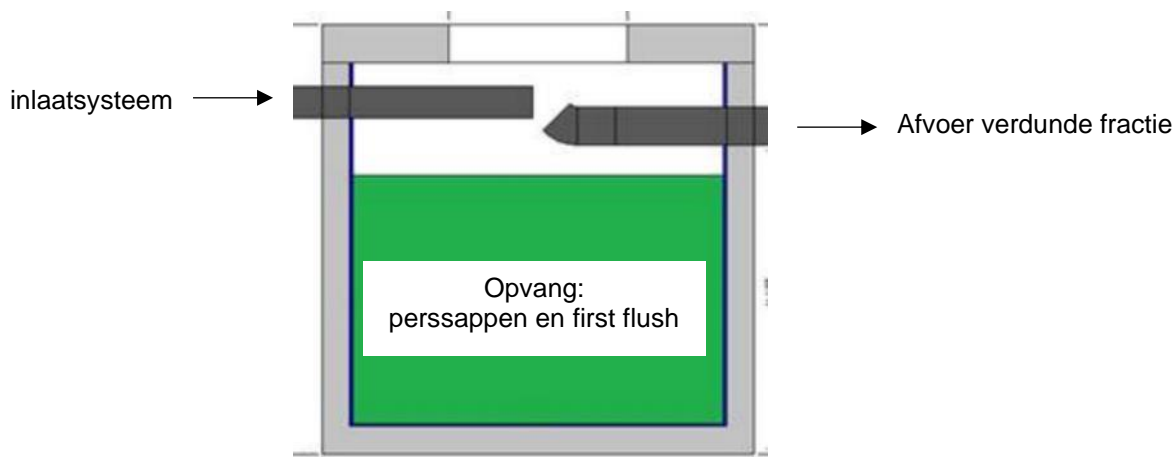
First flush systeem bij opvang van silosappen

Perssappen zijn de sapverliezen die ontstaan bij het inkuielen (persen) van het kuilvoeder. De first flush is de eerste geconcentreerde fractie van de run-off (=afvloeiend water) van de kuilplaat. Beide stromen worden gekenmerkt door een grote organische vuilvracht rijk aan voedingsstoffen.

Om de perssappen en de first flush (geconcentreerde fractie) van de kuilplaat apart van het overige regenwater (verdunde fractie) te kunnen opvangen bestaat een zogenaamd first flush systeem. Dit systeem zorgt voor een scheiding van dikke en dunne fracties.

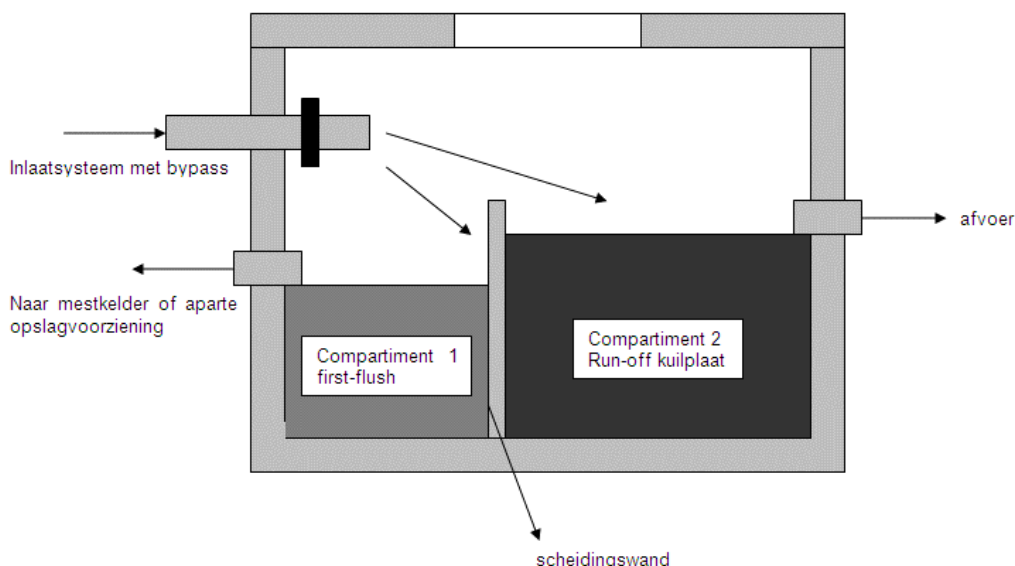
1e versie:

Bij dit systeem is het belangrijk dat de afstand tussen de aanvoerbuis en de afvoerbuis in het systeem juist is afgesteld voor een goede werking. Indien de afstand tussen deze twee buizen te klein is, stromen er toch geconcentreerde erfsappen naar het oppervlaktewater. De rechtse buis is de afvoerbuis van de dunne fractie.

2e versie:

Bij dit systeem is het ook belangrijk dat de aanvoerbuis niet te ver is uitgeschoven voor een goede werking. Indien de afstand tussen deze buis en de scheidingswand te klein is stromen er alsnog geconcentreerde erfsappen naar het oppervlaktewater.

LET OP: Een 'first flush systeem' werkt alleen goed als het correct afgesteld is én de opvang van de geconcentreerde fractie op tijd wordt leeggemaakt. Als de put overloopt kan opnieuw vervuiling optreden. Opvolgen van de capaciteit en tijdig ledigen is dus de boodschap. De verdunde fractie is vaak nog te vervuild voor rechtstreekse lozing. Dit gaat best naar een opvangbekken (bv. voor irrigatie), een (riet)zuiveringsmoeras of een infiltratiebekken.

Extra tip: gebruik een absorberende onderlaag bij opslag voedergewassen

Dit betreft geen formele 'best beschikbare techniek' maar het kadert wel binnen een goede landbouwpraktijk.

Wat:

Leg een absorberende onderlaag (bv stro of bietenpulp) voor het inkuilen om perssappen op te vangen. Zeker ingeval van (oude) silo's zonder opvangvoorziening van de silosappen is dit bijzonder nuttig. Dit stro is niet verloren: het zit vol nutriënten en kunnen mee opgevoerd worden! Kortom het is een simpele en goedkope manier om verlies van perssappen te voorkomen en de voedingswaarde van het voeder te behouden

Hoe:

Afhankelijk van het vochtgehalte van het voedselproduct is de dikte van de onderlaag te bepalen. In de meeste gevallen zal een absorberende onderlaag met gehakseld stro ongeveer 15 tot 20 centimeter dik zijn. Een vuistregel is dat minimaal 160 kg stro nodig is voor 100 ton snijmaïs (bij 36% DS). Goede resultaten werden bv. bekomen met ± 300 kg stro per 80 m² grondoppervlak (meer of minder stro nodig afhankelijk van het vochtgehalte) .

De techniek is zeker nuttig bij de najaarskuilen gras (eind oktober-november). Op dit moment droogt het gras veel minder en het gras is rijk aan eiwitten. Het is dan slim om dit gras samen met stro(gerst) in te kuilen. Met de onderlaag stro zijn er veel minder verliezen aan voedingsstoffen en zorgt deze combinatie voor een veel betere bewaring en opname door het vee.

Meer praktische info hierover in de Nederlandse folder 'profiteren door absorberen' (via www.Maasbekken.be/landbouw-en-afvalwater) of in de video op Youtube onder de zoekterm: 'Profiteren door absorberen'

